

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"

COM (84) 046

Vol. 1984/0018

Historical Archives of the European Commission

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

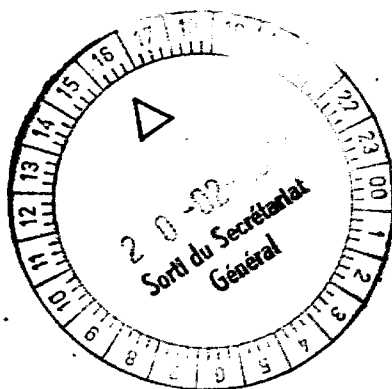
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(84) 46 τελικό

Βρυξέλλες, 17 Φεβρουαρίου 1984

Πρώτο σχέδιο για την τόνωση της Ευρωπαϊκής
συνεργασίας και των επιστημονικών και τεχνικών ανταλλαγών
1985 - 1988

(ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο)

COM(84) 46 ΤΕΛΙΚΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχουν αναγνωρίσει και, επανειλημμένα, επιβεβαιώσει την αναγκαιότητα να διαθέτει η Κοινότητα ισχυρή και δημιουργική επιστημονική και τεχνική έρευνα ώστε να υπερνικήσει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει.

Η Ευρώπη διαθέτει επιστημονικό και τεχνικό δυναμικό, που είναι παράλληλα και αξιόλογο και υψηλής ποιότητας, και το οποίο πρέπει, προκειμένου να επιτευχθεί ο προαναφερθείς στόχος, να διατηρηθεί ή να προσαχθεί στο βέλτιστο σημείο αποτελεσματικότητας. Αυτός είναι ο λόγος που το Συμβούλιο (1) αναγνώρισε τη σημασία και χρησιμότητα του πολλαπλασιασμού των προσπαθειών για την "τόνωση του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού της Κοινότητας" και θέσπισε στις 28 Ιουνίου πειραματική δράση δύο ετών (Ιούλιος 83 - Ιούλιος 85) που αποβλέπει στον καθορισμό και στην αξιολόγηση των καλύτερων τρόπων για την επιτυχία αυτής της νέας κοινοτικής αποστολής.

Η Επιτροπή, λοιπόν, πληροφόρησε τους ενδιαφερόμενους κύκλους και δημοσίευσε "πρόσκληση υποβολής προτάσεων" από τις 8 Ιουλίου 1983, χρησιμοποιώντας, τα επίσημα μέσα πληροφόρησης (Επίσημη Εφημερίδα, Newsletter, CREST) καθώς και δημοσιεύσεις σε εθνικό επίπεδο.

Όσον αφορά το ενδιαφέρον που προκάλεσε αυτή η πρωτοβουλία, αξίζει να σημειωθεί ότι, σε ποσοτικό επίπεδο, η Επιτροπή έλαβε στους 4 μήνες που ακολούθησαν αυτήν την αναγγελία πάνω από 2.000 αιτήσεις για πρόσθετες πληροφορίες και για έντυπα υποβολής προτάσεων προγραμμάτων. Μέχρι τις 7 Οκτωβρίου 1983 είχαν υποβληθεί στην Επιτροπή πάνω από 250 προγράμματα, ενώ οι αιτήσεις που θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτές αντιπροσώπευαν συνολικό ποσό που υπερέβαινε τα 24 εκατ. ECU (βλ. Παράρτημα 2). Σε ποιοτικό επίπεδο η αξιολόγηση αυτών των προσφορών, που πραγματοποιήθηκε γρήγορα χάρη στις προσπάθειες της CODEST (2) κατέδειξε την ύπαρξη, ταυτόχρονα, πολυάριθμων και μεγάλης ποικιλίας υψηλής ποιότητας προγραμμάτων που εισάγουν καινοτομίες. Με βάση τις γνώμες που έλαβε, η Επιτροπή αποφάσιζε στις 7 Νοεμβρίου 1983 για τις στηρίξεις που θα χορηγούσε ενώ όλες οι αντίστοιχες χρηματοδοτικές αναλήψεις υποχρεώσεων πραγματοποιήθηκαν μέχρι το τέλος του 1983.

Στο τέλος αυτής της πρώτης φάσης που αναφέρεται στην πειραματική δράση τόνωσης (βλ. κεφάλαιο I) η Επιτροπή, ακολουθώντας σ' αυτό τις συστάσεις ορισμένων κρατών μελών (3) και της CODEST, έχει παρακινηθεί για :

- να παράσχει, χωρίς καθυστέρηση, λεπτομερέστερο καθαρισμό του πρώτου πολυετούς σχεδίου για τις δραστηριότητες τόνωσης 1985-1988, που πρέπει να υποβληθεί στο Συμβούλιο

- να προτείνει την υλοποίηση αυτού του πρώτου σχεδίου από την 1η Ιανουαρίου 1985

- να μεριμνήσει ώστε η υποβολή στο Συμβούλιο της πρότασής της για τη δράση τόνωσης 1985-1988 να πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 1984.

(1) 30 Ιουνίου 1982

(2) CODEST : Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ανάπτυξης της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (βλέπε κατάλογο των Μελών που επισυνάπτεται στο παράρτημα 3).

(3) Βλ. εθνικά υπομνήματα που ετοιμάστηκαν για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Αθηνών.

Αποσκοπώντας στην όσο το δυνατόν καλύτερη προετοιμασία της επίσημης πρότασης, η Επιτροπή θα επιθυμούσε να συζητήσει τους προανατολισμούς και το πεδίο αυτής της δράσης με το Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του με "θέματα έρευνας" στις 28 Φεβρουαρίου 1984.

I. ΤΙ ΔΙΑΚΥΒΕΥΕΤΑΙ :

Είναι δυνατόν να γίνουν ήδη ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με την πρώτη πειραματική δράση "τόνωσης", που επιβεβαιώνουν τις προηγούμενες αναλύσεις της Επιτροπής, του Κοινοβουλίου και διαφόρων κρατών μελών (4).

1. Κάμψη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής έρευνας

Μεταξύ των παραγόντων που περιορίζουν, πολύ συχνά, την αποτελεσματικότητα της Ευρωπαϊκής Ε.Α.Κ.Ε σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων είναι σκόπιμο να υπενθυμίστουν και να υπογραμμιστούν :

- η υφιστάμενη έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των ευρωπαϊκών επιστημονικών και τεχνικών κέντρων (έλλειψη κινητικότητας και ανταλλαγών)
- το περιορισμένο φάσμα συνεργασίας μεταξύ αυτών των κέντρων· οι υφιστάμενες συνεργασίες παρουσιάζονται συχνά πολύ περιορισμένες ή πολύ τομεακές
- η υπαπασχόληση των νέων διπλωματούχων ερευνητών που εμφανίζεται στην αγορά εργασίας σε διάφορους τομείς, και σ'ορισμένους άλλους (π.χ νέα υλικά, βιοτεχνολογία, πληροφορική) η ακαταλληλότητα της εκπαίδευσης όσον αφορά τις υφιστάμενες ανάγκες και η ανεπάρκεια ειδικευμένων ερευνητών στους τομείς αυτούς για την ικανοποίηση της ζήτησης. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε σπατάλη των πνευματικών πόρων και σε απώλεια ενδεχόμενων επιστημονικών και τεχνικών καινοτομιών.

2. Όρια της αποτελεσματικότητας των εθνικών μέτρων "τόνωσης"

Έχει, γενικά, αναγνωριστεί ότι οι, δυνάμενες να συγκριθούν με τις Κοινοτικές δραστηριότητες "τόνωσης", εθνικές πρωτοβουλίες δεν είναι πάντα, όπως το έχει δείξει καθαρά η πραγματικότητα του διεθνούς Επιστημονικού και Τεχνικού ανταγωνισμού, τόσο αποτελεσματικές, όσο θα ήταν επιθυμητό, και παραμένουν δεσμευμένες από τα εθνικά όρια στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιούνται. Παράλληλα, και παρά την υφιστάμενη ποιότητα και ποικιλία των κέντρων και των ομάδων που εργάζονται στην Ευρώπη, επιστήμονες και μηχανικοί συχνά επιζητούν τη διατήρηση προτιμησιακών δεσμών με κέντρα που βρίσκονται εκτός της Κοινότητας, είτε επειδή δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι για τις εναλλακτικές δυνατότητες είτε επειδή δεν μπορούν να βρουν αρκετές ευκαιρίες για ανταλλαγές και συνεργασία στο Ευρωπαϊκό Επίπεδο. Σε πολλές περιπτώσεις οι μεγάλες εθνικές ή ευρωπαϊκές εγκαταστάσεις υποχρησιμοποιούνται. Οι μεμονωμένες χώρες έχουν χορηγήσει ελάχιστες διευκολύνσεις για να καταστήσουν πιο άνετες (αλλά τίποτα δεν προβλέπεται για να καταστήσει λιγότερο δαπανηρές) τις μετακινήσεις επιστημόνων μεταξύ των κρατών μελών. Οι ειδικές συνεργασίες με μη ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και κέντρα αποδεικνύονται συχνά ευκολότερες από τις συνεργασίες με επιχειρήσεις και κέντρα της Κοινότητας παρά το γεγονός ότι οι πρώτες ενέχουν συχνά περιοριστικούς όρους που είναι δυνατόν να οξύνουν τις ήδη υφιστάμενες επιστημονικές ή βιομηχανικές ανισορροπίες.

(4) Βλ. εθνικά υπομνήματα που ετοιμάστηκαν για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Αθηνών.

Τέλος, οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί σήμερα σε εθνικό επίπεδο, για να αποφευχθεί η υπαπασχόληση των νέων ερευνητών παραμένουν πολύ περιορισμένης έκτασης γεγονός που συνεπάγεται μερικές φορές ανεπανάρθωτες απώλειες "φαιάς ουσίας". Εξάλλου, στο επίπεδο της Κοινότητας και εξαιτίας της διάστασής της είναι δυνατόν να εξασφαλισθεί όσον αφορά την απασχόληση καλύτερος συνδυασμός προσφοράς και ζήτησης.

Επίσης, από τις 30 Ιουνίου 1982, το Συμβούλιο αναγνώρισε την αξία μιας κοινοτικής δράσης τόνωσης που θα συμπλήρωνε τις προσπάθειες που έχουν ήδη αναληφθεί στο εθνικό και διεθνές επίπεδο.

3. Η αξία της κοινοτικής δράσης

Η πειραματική δράση "τόνωσης" επέτρεψε να εκτιμηθούν καλύτερα οι γνώμες των ενδιαφερομένων μερών :

- Στο πλαίσιο των επιστημονικών και βιομηχανικών κύκλων της Κοινότητας θεωρείται γενικά ότι αυτός ο τύπος δράσης συνοδεύει και ενισχύει σε μεγάλο βαθμό το φάσμα των εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων Ε.Α και Ε. Παράλληλα οι δράσεις αυτές, που είναι ποικίλες, προσαρμοστικές και υπόκεινται σε χρονικά όρια, δίνουν την εντύπωση ότι είναι κατάλληλες να αναζωογονήσουν, να "οξυγονώσουν" την έρευνα στην Κοινότητα
- σε πολλά κράτη μέλη τα υπεύθυνα για την εθνική Ε.Α και Ε άτομα των οποίων ζητήθηκε η άποψη, αναγνωρίζουν ότι η ουσιαστική πραγματοποίηση ενός ευρωπαϊκού επιστημονικού και τεχνικού χώρου δράσης απαιτεί την ύπαρξη πρωτότυπων πρωτοβουλιών αυτού του είδους και ότι οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να διευρυνθούν και να συμπληρωθούν
- γενικά έχει διαπιστωθεί ότι η από κοινού ανάληψη των δαπανών και των κινδύνων από τις χώρες της Κοινότητας για δράσεις που δεν είναι δυνατόν να προγραμματιστούν, ή δεν προβλέπονται στο πλαίσιο πολυετών τομεακών δράσεων, επιτρέπει την ανάπτυξη ιδιαίτερα ελπιδοφόρων ερευνών που δεν θα ήταν δυνατόν να τύχουν πάντα, σε εθνικό επίπεδο, κατάλληλης ανθρώπινης ή χρηματοδοτικής στήριξης. Τέλος, υποδείχθηκε η ανάπτυξη, ή η πρόβλεψη για το μέλλον - στο πλαίσιο των τομεακών κοινοτικών προγραμμάτων - ειδικών δράσεων για την εκπαίδευση των ερευνητών και τη βελτίωση της κινητικότητάς τους.

4. Επιστημονική αξιολόγηση και διαχείριση/διοίκηση

Οι δραστηριότητες τόνωσης πρέπει κυρίως να αποσκοπούν στον εμπλουτισμό και στην αναζωογόνηση των συστημάτων έρευνας στην Κοινότητα, γεγονός που απαιτεί τη χρησιμοποίηση κατάλληλων μεθόδων.

Όσον αφορά το θέμα αυτό, αναγνωρίζεται από όλους τους εμπειρογνώμονες των οποίων ζητήθηκε η γνώμη - και επιβεβαιώνεται από την πειραματική φάση που διεξάγεται τώρα - ότι το σύστημα επιστημονικής αξιολόγησης και παροχής συμβουλών, καθώς και η διαχείριση και η διοίκηση πρέπει να παραμείνουν στο απλούστερο, ταχύτερο και προσαρμοστικότερο δυνατόν επίπεδο.

Το σύστημα που δοκιμάζεται σήμερα, δηλαδή Συμβουλευτική Επιτροπή υψηλού επιπέδου, δίκτυο ανώνυμων εξωτερικών εμπειρογνομένων με γνώμη ίσης βαρύτητας ελαχιστοποιημένη κοινοτική διοικητική εξυπηρέτηση και ελεγχόμενη αποκέντρωση της διαχείρισης των δράσεων, δίνει την εντύπωση ότι είναι, γενικά, στο σύνολό του κατάλληλο. Για τους λόγους αυτούς, τα τομεακά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, στο πλαίσιο των πολυετών προγραμμάτων, θα πρέπει να εκτελεστούν από τις υφιστάμενες υπεύθυνες γι'αυτά υπηρεσίες.

Κάτω από το πρίσμα αυτών των ποικίλων εκτιμήσεων και υποδείξεων, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να προσδώσει, χωρίς καθυστέρηση, την πραγματική της διάσταση σ' αυτήν την αποστολή τόνωσης της αποτελεσματικότητας της Ε.Α και Ε στα πλαίσια της Κοινότητας, που αποτελεί μία από τις βασικές επιλογές του προγράμματος - πλαισίου 1984-1987 και της οποίας η σημασία έχει ήδη ρητά αναγνωριστεί από το Συμβούλιο.

Μια πρωτοβουλία αυτού του είδους πρέπει να καταστήσει δυνατή την ουσιαστική δημιουργία ενός ευρωπαϊκού επιστημονικού και τεχνικού χώρου, πράγμα που συνιστά έναν από τους καταλληλότερους τρόπους για τη διατήρηση στο ύψιστο δυνατό επίπεδο της ανταγωνιστικότητας και δημιουργικότητας του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού της Ευρώπης.

Αποσκοπώντας σ' αυτό, η Επιτροπή σχεδιάζει να προτείνει την υλοποίηση μιας ευρείας δράσης "τόνωσης της αποτελεσματικότητας της Ε.Α και Ε". Η δράση αυτή θα συγκεκριμενοποιηθεί με :

- ένα σχέδιο που θα καλύπτει πολυετείς 1985 - 1988 απτόμενες πολλών τομέων δραστηριότητας,
- την αύξουσα συστηματοποίηση, στο πλαίσιο κάθε τομεακού προγράμματος, της χρήσης ειδικών μεθόδων παρέμβασης που αποβλέπουν στην προώθηση της εκπαίδευσης και της κινητικότητας των ερευνητών.

II. ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ (1985-1988)

II. 1. Αντικείμενο

Η Επιτροπή έχει επιλέξει τους εξής τρεις κύριους στόχους για το πρώτο σχέδιο τόνωσης :

- αύξηση της κινητικότητας των ερευνητών στα πλαίσια της ΕΟΚ καθώς και της επικοινωνίας μεταξύ αυτών των επιστημόνων
- ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκών ομάδων Ε. και Α
- προώθηση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής αποκατάστασης των νέων ερευνητών με τον τρόπο που προσιδιάζει καλύτερα στις ιδιαίτερες ικανότητές τους.

II. 2. Επιστημονικό και τεχνικό πεδίο δραστηριοτήτων

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι απ' την ίδια του τη φύση το σχέδιο τόνωσης αφορά το σύνολο των επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων και όλες τις μορφές Ε. Α : Βασική έρευνα, εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη.

Το προβλεπόμενο λοιπόν πεδίο επιστημονικής και τεχνικής δράσης καλύπτει το σύνολο των τομέων που άπτονται των "φυσικών" επιστημών και των επιστημών "ακρίβειας", με εξαίρεση τους τομείς στους οποίους ισχύει το στρατιωτικό ή βιομηχανικό απόρρητο.

Αυτό καθ'εαυτό το εύρος του πεδίου δραστηριοτήτων που πρέπει να επιλεγεί συνεπάγεται την ανάγκη προσφυγής σε ιδιαίτερα αυστηρές μεθόδους επιστημονικής και τεχνικής επιλογής ώστε να αποφευχθεί κάθε "διασπάθιση" των πόρων και να εστιαστούν οι προσπάθειες στα άτομα, στις ομάδες και στα θέματα που είναι περισσότερο κατάλληλα να επενεργήσουν σημαντικά στην τόνωση.

II. 3. Είδη πρωτοβουλίας και μέθοδοι παρέμβασης

Οι μέθοδοι και οι μηχανισμοί παρέμβασης που δοκιμάζονται σήμερα στο πλαίσιο της δράσης 1983-1985 δίνουν γενικά την εντύπωση ότι είναι κατάλληλοι για την υλοποίηση του πρώτου κοινοτικού σχεδίου τόνωσης. Εντούτοις, διαφαίνεται ήδη, κάτω από το πρίσμα της μέχρι σήμερα εμπειρίας, ότι χρειάζεται να αναθεωρηθούν, (για παράδειγμα φαίνεται τώρα καθαρά ότι ο τρόπος στήριξης "επιδότηση" μπορεί να εγκαταλειφθεί), να διευρυνθούν και να συμπληρωθούν αυτοί οι τρόποι παρέμβασης ώστε να σταθούν στο ύψος του στόχου τον οποίο καλούνται να φέρουν σε πέρας. Πράγματι, τρία είδη πρωτοβουλιών φαίνονται απαραίτητα που συνδυάζουν τα μέτρα που δοκιμάζονται τώρα με διάφορες νέες μορφές παρέμβασης, τα εξής :

II. 3.1. Μέτρα για την ενίσχυση της ενδοευρωπαϊκής επιστημονικής και τεχνικής επικοινωνίας

Μια ευρωπαϊκή επιστημονική και τεχνική κοινότητα για να διατηρήσει τη ζωτικότητα της χρειάζεται να τροφοδοτείται από πολλά κανάλια ανταλλαγών και από την αντιπαράθεση ιδεών και γνώσεων.

Σε κάθε προσπάθεια τόνωσης και προώθησης της Ε.Α υπονοείται λοιπόν ότι πρέπει να ευνοείται η κινητικότητα των ατόμων και των ιδεών.

Αποσκοπώντας σ' αυτό, χρειάζεται να επιλεγεί ένα σύνολο μέτρων :

- ενισχύσεις για την κινητικότητα των ερευνητών : υποτροφίες και επιδόματα έρευνας για να ευνοηθούν οι ανταλλαγές (και κυρίως οι ανταλλαγές μεταξύ Πανεπιστημίων και βιομηχανίας), "κάρτα ερευνητού" για τη διευκόλυνση των ενδοευρωπαϊκών ταξιδιών

- ενίσχυση για την επικοινωνία : ειδικευμένα δελτία σύνδεσης, δημιουργία πραγματικά ευρωπαϊκών τραπεζών επιστημονικών δεδομένων που θα είναι προσιτές ιδιαίτερα στις μικρού και μεσαίου μεγέθους ομάδες έρευνας.

II.3.2. Μέτρα για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας

Η πρόθεση έγκειται στην ενθάρρυνση της από κοινού εργασίας ομάδων του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα που βρίσκονται σε διάφορες χώρες της Κοινότητας. Για το σκοπό αυτό, η Κοινοτική παρέμβαση τόνωσης είναι δυνατόν να λάβει τις εξής δύο μορφές :

- χρηματοδοτική στήριξη, με σαφή χρονικά όρια, σύμφωνα με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στις συμβάσεις "αδελφοποίησης" εργαστηρίων ή στις συμβάσεις λειτουργίας (βλέπε Παράρτημα 1)

- ενίσχυση για την καλύτερη χρησιμοποίηση των μεγάλων εγκαταστάσεων : απογραφή, πληροφόρηση για τις υφιστάμενες δυνατότητες, καθιέρωση κατάλληλων τελωνειακών διαδικασιών για τη μετακίνηση επιστημονικών εξοπλισμών.

II.4.3. Μέτρα για την υποβοήθηση της εκπαίδευσης και της απασχόλησης νέων ερευνητών

Η Επιτροπή, με χρηματοδοτικά κίνητρα που υπόκεινται σε χρονικούς περιορισμούς (υποτροφίες, επιδόματα όπως εκτίθενται στο παράρτημα 1), είναι δυνατόν να προσφέρει στους νέους επιστήμονες καινούργιες ευκαιρίες εκπαίδευσης ή έρευνας οι οποίες θα συνέβαλαν στην αφομοίωσή τους στα εθνικά επιστημονικά συστήματα.

II. . Προσανατολισμοί που τυχάνουν προτεραιότητας

Μία από τις αδυναμίες της ευρωπαϊκής επιστήμης απορρέει από το γεγονός ότι η βασική έρευνα παραμένει πολύ συχνά τομεακή και τα αποτελέσματά της δεν αξιοποιούνται επαρκώς εξαιτίας της έλλειψης της κατάλληλης διασύνδεσης μεταξύ της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας. Όσον αφορά την εφαρμοσμένη έρευνα, η Κοινότητα διαθέτει σημαντικότερες δυνατότητες σ'ορισμένους τομείς όπου είναι απαραίτητο να διατηρήσει την προπορεία που της ανήκει.

Πρέπει λοιπόν να επιλεγούν τρεις κυρίες προτεραιότητες για τις κοινοτικές παρεμβασίες των οποίων η επιστημονική αξία θα ελεγχθεί

- προώθηση της αποστεγανοποίησης μεταξύ βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας
- ενθάρρυνση των πολυεπιστημονικών και διεπιστημονικών προσεγγίσεων
- στηριξη ορισμένων ερευνητικών ομάδων των οποίων τα αποτελέσματα δύνανται να συμβάλλουν στην πραγματοποίηση των Ε/Τ παχών της κοινότητας.

Ακολουθώντας αυτές τις προτεραιότητες αναμένεται αξιόλογη αύξηση των γνώσεων και των ελπιδοφόρων αναπτύξεων. Όπως, άλλωστε, το έχει προηγουμένως τονίσει η Επιτροπή (βλ. COM (83) 260 τελικό - 7η επιλογή του προγράμματος-πλαίσιου) αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την προηγμένη έρευνα σε ζωτικούς τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας όπως είναι τα σύνθετα, υλικά, η βασική βιολογία, τα χημικά προϊόντα υψηλής ποιότητας, (fine chemistry), οι επιστήμες της πληροφορικής, η βασική οικολογία, η χρήση επιστημονικών οργάνων, η οπτική και οι επιστήμες της γής.

III. ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Απαιτείται κοινοτική προσπάθεια μεγάλης εμβελείας, ικανή να αντιμετωπίσει την πρόκληση. Οι αναλύσεις και οι μελέτες που πραγματοποιήθηκαν για την προετοιμασία της πειραματικής δράσης τόνωσης έδωσαν μια εικόνα της ευρύτητας που θα πρέπει να δοθεί σ'ένα ανάλογο σχέδιο προκειμένου να αποδώσει αποτελέσματα στο ύψος των αναγκών. Διαφαίνεται λοιπόν ότι ο στόχος που πρέπει να επιλεγεί για την μακροπρόθεσμη ικανοποίηση των εκτιμώμενων αναγκών είναι να εμπλακεί στην προσπάθεια περίπου το 5% των ερευνητών των 10 κρατών μελών.

5 τα μέτρα αυτά θα συμπληρώσουν τις υπάρχουσες δράσεις της Επιτροπής στον τομέα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα οι υποτροφίες για πών δωμιουργία κοινών προγραμμάτων σπουδών. Οι μελέτες αυτές θα προσπεθούν επίσης στα μέτρα που προτείνονται από την Επιτροπή πών αναστολή της προς το Συμβούλιο σχήμα με τεχνολογική Αρσδας και κοινοτικές Αλλαγές (COM C 84/6 τελικό) που έχει σκοπό μέσω των κοινών προγραμμάτων πανεπιστημίων και βιομηχανίας να αναπτύξει πών εκπαίδευση και πών επαγγελματικού κατάρτιση τεχνιτών και εμπειρογνομωνών υγυλυσ οπαθους

Οι ίδιες αυτές αναλύσεις έκαναν φανερό ότι είναι δυνατόν να υπάρξει αξιόλογο αποτέλεσμα ακόμα και όταν οι δράσεις σύμπραξης και τα κίνητρα για τη συνεργασία αφορούν τουλάχιστον το 1% αυτών των ερευνητών. Αυτό παρέχει μια ένδειξη για το ποιός πρέπει να είναι ο στόχος για το πρώτο σχέδιο τόνωσης 1985 - 1988. Η επίτευξη αυτού του στόχου πρέπει να αναζητηθεί στην ευρεία ανάπτυξη της πειραματικής προσπάθειας τόνωσης, που διεξάγεται σήμερα, και στη συστηματικοποίηση των κοινοτικών μέτρων που έχουν ήδη συμπεριληφθεί σε μερικά τομεακά προγράμματα (π.χ. Σύντηξη, Βιομοριακή Μηχανική) για να προωθήσουν την κινητικότητα και την εκπαίδευση των ευρωπαϊκών επιστημόνων. Γι' αυτούς τους λόγους, πρέπει να επιλεγούν δύο μορφές παρέμβασης που αλληλοσυμπληρώνονται και απαιτούν την ακόλουθη χρηματοδότηση :

- αφενός, τις χορηγήσεις γι' αυτό καθ'εαυτό το απόθεμο πολλών τομέων σχέδιο τόνωσης, που προορίζονται να εξασφαλίσουν τις συνεργασίες σε πολλούς τομείς (επιδόματα, αδελφοποίηση, συμβάσεις λειτουργίας), σε όποιο πεδίο έρευνας κριθούν αναγκαίες, και να υλοποιήσουν τα αναγκαία για την πλαισίωση τους μέτρα (κάρτα ερευνητού, απογραφή εξοπλισμών...).

Η Επιτροπή κρίνει ότι χρειάζεται να χορηγηθεί για το πρώτο αυτό σχέδιο 1985-1988 ποσό 90 εκατ. ECU που πρέπει να κατανεμηθεί με αύξοντα τρόπο στη διάρκεια αυτής της περιόδου.

(Ένα ποσό αυτού του ύψους θα επέτρεπε να αναληφθούν, κατά μέσο όρο για κάθε έτος, οι δαπάνες για 250 υποτροφίες, 150 επιδόματα έρευνας, 3 ή 4 "λειτουργίες" μεγάλης εμβελείας, και να εμπλακούν περίπου 500 ερευνητές στις "αδελφοποιήσεις εργαστηρίων" ενώ παράλληλα θα εξασφαλιζόταν η χρηματοδότηση των μέτρων για την πλαισίωσή τους)

- αφετέρου, ένα ποσό που διατίθεται, στο πλαίσιο κάθε τομεακού προγράμματος, για μέτρα που υποβοηθούν την κινητικότητα και την εκπαίδευση των ευρωπαϊκών επιστημόνων.

Η Επιτροπή έχει ήδη δεσμευτεί προς αυτήν την κατεύθυνση. Η προσέγγιση αυτή πρέπει να συνεχιστεί και να συστηματοποιηθεί με την πρόβλεψη, σε κάθε μελλοντικό πρόγραμμα, ενός ποσοστού της χορήγησής του (το ποσοστό κυμαίνεται σε συνάρτηση με τον τομέα και τα χορηγούμενα χρηματοδοτικά μέσα) για τη χρηματοδότηση αναλόγων μέτρων. Η διαχείριση των κεφαλαίων θα εξασφαλίζεται στα πλαίσια κάθε προγράμματος.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή ζητά πών συμφωνη γνώμη του Συμβουλίου σχημα με τις γενιτες κατευθυνσεις πών έχουν επιλεγεί :

Η Επιτροπή Λαυβανοπας υποφη τις διαβουλευσεις ίου Συμβουλίου της 28υς Φεβρουαρίου, θαι καθορι συ με

καθορίσει με ακριβέστερο τρόπο τις μεθόδους εργασίας, τα πεδία δραστηριότητας και τους πόρους που πρέπει να χορηγηθούν στο σχέδιο για την τόνωση της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας και των επιστημονικών και τεχνικών ανταλλαγών και το οποίο προτίθεται να υποβάλει στο Συμβούλιο πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 1984.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- συμβάσεις "αδελφοποίησης εργαστηρίων"

αυτή η μορφή παρέμβασης αποσκοπεί να επιτρέψει σε ομάδες ερευνητών ή/και μηχανικών, που εργάζονται παράλληλα (ή σε τομείς που αλληλοσυμπληρώνονται) σε έναν προηγμένο ή ελπιδοφόρο τομέα σε διάφορες χώρες της Κοινότητας, να επιτύχουν από κοινού το "κρίσιμο" ή βέλτιστο μέγεθος, αποτελώντας, χωρίς σημαντική μετακίνηση ατόμων, αυθεντικά "εργαστήρια χωρίς φραγμούς". Στην περίπτωση αυτή, η κοινοτική χορήγηση καλύπτει τις δαπάνες που είναι αναγκαίες για τις συναντήσεις των ερευνητών, την πραγματοποίηση κοινών πειραμάτων, τις ανταλλαγές αποτελεσμάτων. Επίσης, όταν χρειάζεται, συνεισφέρει στην συμπλήρωση των μέσων (έμψυχων και χρηματοδοτικών) που είναι δυνατόν να λείπουν.

- επιδόματα έρευνας

αποσκοπούν κατά κύριο λόγο στην ενθάρρυνση και στη διευκόλυνση της κινητικότητας των ερευνητών και στο να προσφέρουν πρόσθετες ευκαιρίες έρευνας σε νέους διπλωματούχους επιστήμονες. Έχοντας αυτόν το στόχο, το επίδομα πρέπει να επιτρέπει είτε την κάλυψη των δαπανών που συνδέονται με την απόσπαση Ερευνητών σε χώρα (της ΕΟΚ) άλλη από τη δική τους, είτε την παροχή εργασίας σ'ένα νέο ερευνητή που εντάσσεται σε μια ομάδα ξένης χώρας. Είναι σκόπιμο να υπογραμμιστεί ότι αυτή η δεύτερη φόρμουλα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ενθάρρυνση της εκπαίδευσης και της απασχόλησης εκείνων των νέων ερευνητών που θα επιθυμούσε να προσλάβει η βιομηχανία (κυρίως, μικρού και μεσαίου μεγέθους βιομηχανία). Στην περίπτωση αυτή ο μισθός θα εξασφαλίζεται από τον βιομήχανο "εργοδότη" ενώ η συνεισφορά της Κοινότητας θα αφορά πια μόνο τα έξοδα που συνδέονται με την κινητικότητα και με τις ερευνητικές εργασίες του νέου επιστήμονα στο εργαστήριο της ξένης χώρας.

- συμβάσεις λειτουργίας

αυτές επιτρέπουν τη στήριξη πρωτότυπων και ελπιδοφόρων εργασιών που διεξάγονται από επιστημονικές ή/και τεχνικές ομάδες που ανήκουν σε διάφορες χώρες της Κοινότητας και έχουν αναλάβει να επιτύχουν από κοινού, σε δεδομένη προθεσμία, έναν προκαθορισμένο στόχο.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει να καταστεί δυνατός ο συνδυασμός διαφόρων μορφών έρευνας: της βασικής έρευνας, της εφαρμοσμένης έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Οι λειτουργίες αυτές ενεργούν είτε σαν συμπλήρωμα προγραμματισμένων δράσεων είτε σαν μια δυνατότητα ανάληψης ταχείας και απτόμενης πολλών τομέων δράσης στην περίπτωση που αντιμετωπίζονται επιστημονικές ή τεχνικές προκλήσεις, είτε τέλος σαν ένα μέσον προετοιμασίας μιας συνεχούς, προγραμματισμένης δράσης.

Οι "λειτουργίες" αποτελούν επίσης ένα μέσον κατάλυσης ή ενθάρρυνσης πολυεθνικών πρωτοβουλιών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος στα πλαίσια της Κοινότητας.

.../...

- υποτροφίες

αυτές συνίστανται σε περιορισμένη στήριξη που είναι δυνατόν να χορηγηθεί σε ερευνητές (αρχάριους ή έμπειρους) ώστε να μπορέσουν να μεταβούν για τη συμπλήρωση της εκπαίδευσης ή της ειδίκευσής τους σ'ένα εργαστήριο ξένης χώρας στα πλαίσια της Κοινότητας. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να λάβουν δύο μορφές :

. υποτροφίες της Επιτροπής που προορίζονται για νέους ευρωπαϊούς επιστήμονες που πηγαίνουν να συμπληρώσουν την εκπαίδευσή τους ή να αναλάβουν έρευνες σε χώρα της ΕΟΚ άλλη από τη δική τους (το σύστημα χορήγησης υποτροφιών της Επιτροπής πρέπει να επεκταθεί στο σύνολο των επιστημονικών και τεχνικών τομέων και να μην περιορίζεται στους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο κοινοτικών προγραμμάτων Ε και Α).

. χορηγήσεις της Επιτροπής στους εθνικούς οργανισμούς που διανέμουν υποτροφίες ώστε να διευρυνθούν αυτές οι "εθνικές" ενισχύσεις περιλαμβάνοντας υποψήφιους από άλλες χώρες της Κοινότητας.

την πλαίσιση τους μέτρα

"κάρτα ερευνητού" για τη διευκόλυνση των ενδοευρωπαϊκών ταξιδιών |

ειδικευμένα δελτία σύνδεσης,

δημιουργία πραγματικά ευρωπαϊκών τραπεζών επιστημονικών δεδομένων που θα είναι προσιτές ιδιαίτερα στις μικρού και μεσαίου μεγέθους ομάδες έρευνας.

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΤΟΝΩΣΗΣ (1983)

ΕΞΕΛΙΞΙΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΟ

ΤΟΜΕΑΣ	ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗ*	ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ*	ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ*	ΣΥΝΟΛΟ
Φαινόμενα διαχωριστι- κών επιφα- νειών (20	2	8	4	34
Φυσική των στερεών	22	4	5	2	33
Βιολογία	41	14	7	11	73
Κλιματολο- γία	6	4	4	0	14
Καύση	2	1	5	5	13
Οπτική	5	2	2	1	10
Φωτομετρία- φωτοακουστική	4	0	0	0	4
Άλλοι	14	0	18	4	36
ΣΥΝΟΛΟ	114	27	49	27	217

(*) Βλ. Παράρτημα 1

LISTE DES MEMBRES

Belgique**Prof. I. PRIGOGINE**
Prof. ULB - Prix Nobel**Dr. P. JANSSEN**
Directeur Gal. "Janssen Pharmaceutica"**Danemark****Dr. N. BUSCH**
Directeur Risø National Laboratory**R.F.A.****Dr. K. BÖHM**
Dir. Karlsruhe GmbH**Dr. B. HESS**
Vice-Président MPI**Dr. G. PAHL**
Vice-Président DFG**Dr. B. SCHMIDT**
Mitglied des Vorstandes Dornier**France****H. CURIEN**
Président CNES**C. FREJACQUES**
Président CNRS**J. LIONS**
Prof. Collège de France**Grèce****E. ECONOMOU**
Prof. Univ. Crète**Irlande****Dr. P. RYAN**
Direct. An Foras Taluntais**Italie****Ing. U. BUSINARO**
Délégué Fiat Europe**Dr. U. COLOMBO**
Président ENEA**Prof. U. RATTI**
Université de Rome

Luxembourg

A. BOEVER
Prof. Honoraire

NL

Dr. E. DE HAAN
Ex Directeur R.D. Philips

Prof. DE WAARD
Président FOM

UK

Sir Geoffrey ALLEN
Dir. RD Unilever

Sir David PHILLIPS
Prof. Oxford
Président Advisory Board for Research Councils

Sir Peter SWINNERTON-DYER
Prof. Cambridge
Président University Grants Committee